

LIETUVOS – ESTIJOS DVIŠALĖ PREKYBA

2020 m. balandžio 23 d.

I. Estijos ekonomika ir tarptautinė prekyba

- Estijos ekonomikos struktūroje labai svarbią vietą užima **verslo paslaugų sektoriaus veikla**. Ji, 2018 m., sudarė apie 53% Estijos BVP. Iš verslo paslaugų sektoriaus didžiausią BVP dalį sudarė didmeninė ir mažmeninė prekyba (12%), nekilnojamojo turto operacijų veikla (11%) ir transporto ir saugojimo veikla (7%). Nemenkas dalis BVP struktūroje sudarė informacijos ir ryšių paslaugos (6%), profesinės, mokslinės ir techninės paslaugos (5%), finansinė veikla (4%) ir kitos. **Viešojo sektoriaus paslaugos** (viešasis valdymas ir gynyba; švietimas; žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas) 2018 m. sukūrė 16% Estijos BVP. Pramonė Estijoje sudarė 20% BVP, o iš pramonės sektoriaus geriausiai išvystyta yra apdirbamoji gamyba, kuri tais pačiais metais sukūrė 15% BVP. Likusią BVP dalį sudarė **statybos paslaugos** (7%) ir **žemės ūkio sektorius** (3%).
- 2019 m. Estijos prekių eksportas siekė 14,4 mlrd. EUR arba 0,2% mažiau nei prieš metus. ES vidaus prekyba sudarė 70% Estijos prekių eksporto, likusi dalis teko trečiosioms šalims. Iš ES šalių 2019 m. Estija daugiausia eksportavo į Suomijos rinką (16,2% viso prekių eksporto), Švediją (10,5%), Latviją (9,1%), Vokietiją (6,3%), Lietuvą (6,1%) bei Daniją (4,1%), o iš trečiųjų šalių daugiausia eksportuota į JAV (6,8%) ir Rusiją (6,0%).
- 2019 m. Estijos importas siekė 16,1 mlrd. EUR ir buvo 0,9% mažesnis nei prieš metus. 78% visų prekių Estija importuoja iš ES šalių, 22% – iš trečiųjų šalių. Didžiausios importo partnerės iš ES valstybių 2019 m. buvo Suomija (12,6% viso prekių importo), Vokietija (10,1%), Lietuva (9,7%), Švedija (9,4%) bei Latvija (8,7%), o iš trečiųjų šalių daugiausia importuota iš Rusijos (8,6%) ir Kinijos (4,0%).

Šaltinis: Eurostat, Eurostat Comext, Trademap.

II. Lietuvos ir Estijos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Estijos pagrindiniai rodikliai 2017–2019 m.

	2017		2018		2019	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	5,0 %	6	4,9 %	6	5,0 %	5
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	4,7 %	9	4,7 %	8	4,4 %	8
Šalies dalis Lietuvos prekių reeksporte	5,3 %	5	5,2 %	5	6,0 %	5
Šalies dalis Lietuvos prekių importe	3,7 %	11	3,3 %	10	3,4 %	8
Paslaugos						
	2017		2018		2019	
Šalies dalis Lietuvos paslaugų eksporte	2,8 %	13	2,7 %	16	2,5 %	16
Šalies dalis Lietuvos paslaugų importe	3,9 %	8	3,9 %	9	3,9 %	8

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

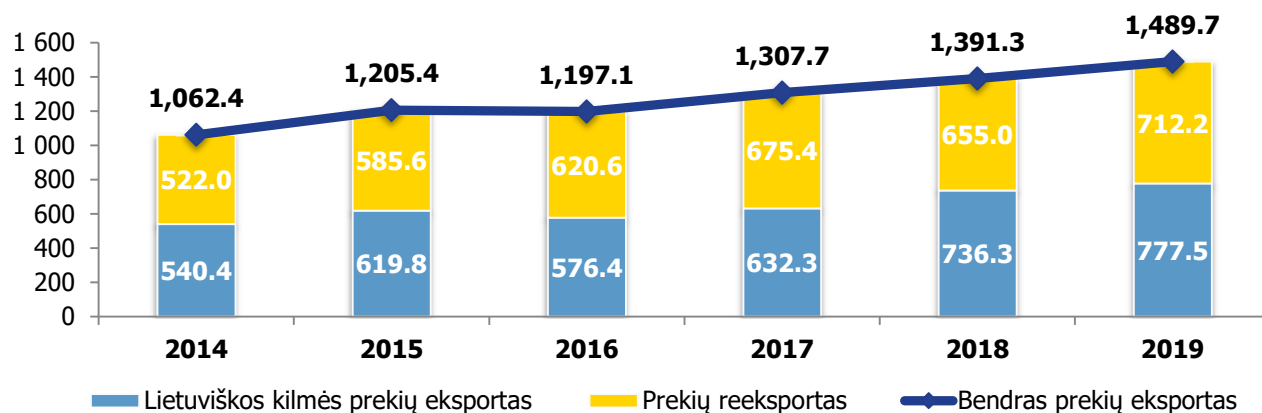

III. PREKYBA PREKĖMIS

2019 m. Estija buvo 5-a didžiausia Lietuvos prekių eksporto rinka, kuriai teko 5,0% (1,49 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Pusę (52%) Lietuvos prekių eksporto į Estiją 2019 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, o kitą pusę (48%) – reeksportas.

1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Estiją 2014-2019 m. mln. EUR

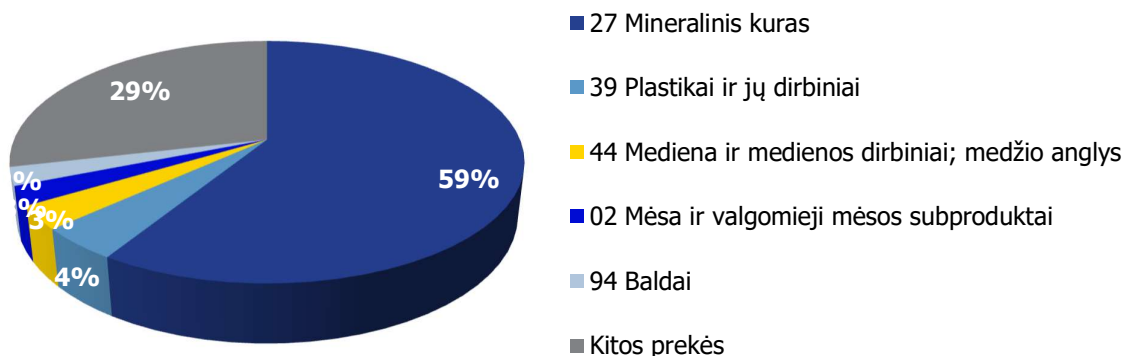

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Estija 2019 m. buvo 8-a pagal dydį eksporto rinka, kuriai teko 4,4 % (0,78 mlrd. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į Estiją eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė mineralinis kuras – 58,9% arba 458,2 mln. EUR (4-a didžiausia eksporto rinka), plastikai ir jų dirbiniai – 4,4% arba 34,1 mln. EUR (14-a didžiausia eksporto rinka), mediena ir jos dirbiniai – 3,2% arba 24,5 mln. EUR (13-a didžiausia eksporto rinka), mėsa ir jos produktai – 2,5% arba 19,6 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka), baldai – 2,4% arba 18,9 mln. EUR (20-a didžiausia eksporto rinka).

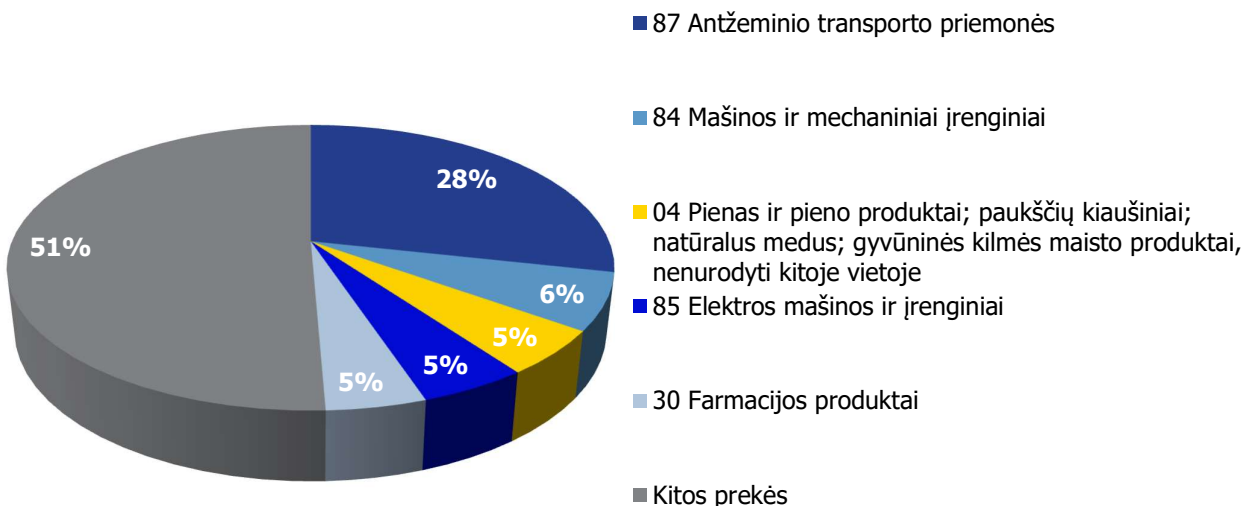
2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Estiją struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2019 m. Estija buvo 8-a didžiausia Lietuvos importo rinka ir jai teko 3,4% (1,09 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Estijos 2019 m. daugiausiai importuota transporto priemonių – 28,4% arba 310,8 mln. EUR (3-ia didžiausia transporto priemonių importo tiekėja), mašinų ir mechaninių įrenginių – 6,4% arba 70,4 mln. EUR (15-a didžiausia importo tiekėja), pieno ir jo produktų, kiaušinių ir kt. – 5,1% arba 55,7 mln. EUR (3-ia didžiausia importo rinka), elektros mašinų ir įrenginių – 4,9% arba 53,4 mln. EUR (12-a didžiausia importo tiekėja) ir farmacijos produktų – 4,5% arba 49,1 mln. EUR (9-a didžiausia importo tiekėja).

3 pav. Lietuvos prekių importo iš Estijos struktūra 2019 m.

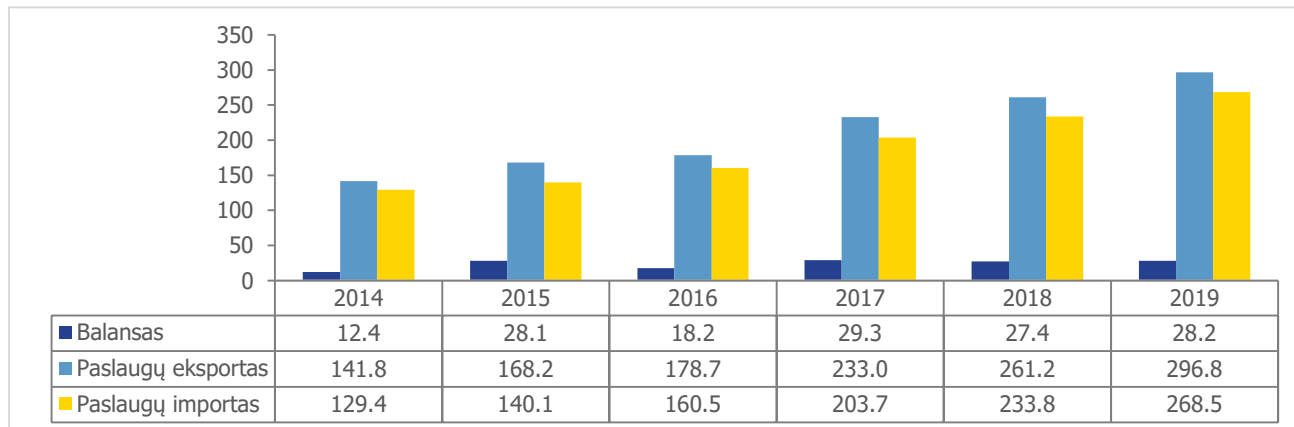

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. PREKYBA PASLAUGOMIS

2019 m. Estija buvo 16-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 2,5% (296,8 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Estijos siekė 268,5 mln. EUR, tai sudarė 3,9% viso Lietuvos paslaugų importo 2019 m. ir ši šalis buvo 8-a didžiausia rinka paslaugų importuotojams Lietuvoje.

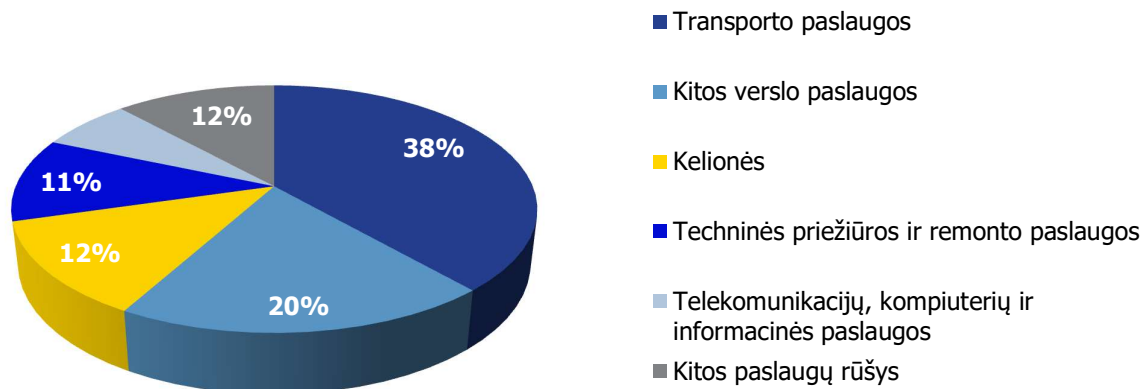
4 pav. Lietuvos ir Estijos užsienio prekyba (paslaugos) 2014-2019 m. mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Lietuvos į Estiją daugiausiai buvo eksportuota transporto paslaugų – 38,5% arba 114,3 mln. EUR (17-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 19,6% arba 58,1 mln. EUR (11-a didžiausia eksporto rinka), kelionių paslaugų – 12,4% arba 36,9 mln. EUR (10-a didžiausia eksporto rinka), techninės priežiūros ir remonto paslaugų – 10,9% arba 32,5 mln. EUR (4-a didžiausia eksporto rinka) ir IT paslaugų – 6,7% arba 20,0 mln. EUR (10-a didžiausia eksporto rinka).

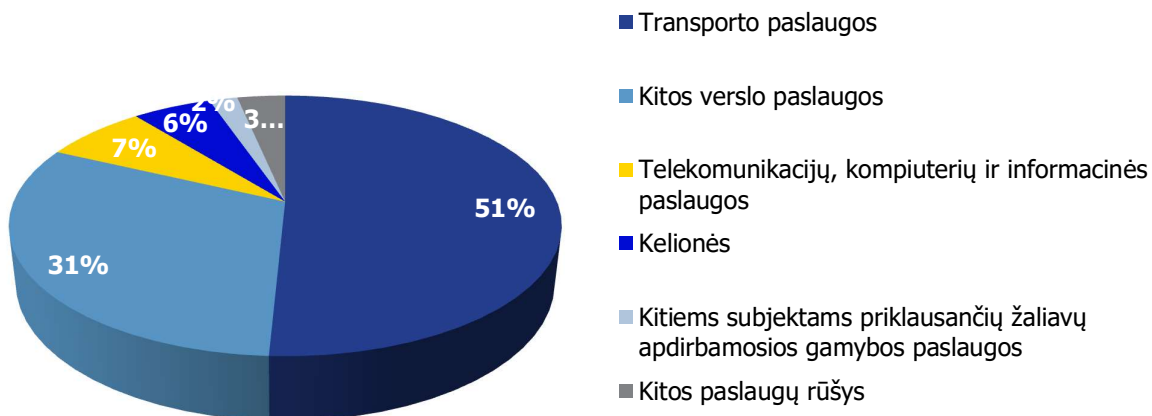
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Estiją struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Estijos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 50,8% arba 136,4 mln. EUR (6-a didžiausia importo tiekėja), kitų verslo paslaugų – 31,2% arba 83,8 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), IT paslaugų – 7,2% arba 19,3 mln. EUR (7-a didžiausia importo tiekėja), kelionių paslaugų – 5,5% arba 14,8 mln. EUR (16-a didžiausia importo tiekėja), apdirbamosios gamybos paslaugų – 2,0% arba 5,3 mln. EUR (4-a didžiausia importo tiekėja).

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Estijos struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatytos 805 prekių grupės (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčios geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Estijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Estiją yra šie: chemijos pramonės produktai, inžinerinės pramonės gaminiai, maisto pramonės produkcija, tekstilės ir drabužių gaminiai bei kitos prekių grupės.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Estijos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	805
Maisto produktų gamyba	89
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	85
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	76
Tekstilės gaminių gamyba	68
Drabužių siuvimas (gamyba)	59
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	58
Pagrindinių metalų gamyba	41

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	39
Elektros įrangos gamyba	37
Kita gamyba	36
Augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla	35
Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	29
Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	27
Kita	126

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.